

Pedagogische begeleidingsdienst

Huis van het GO!

Willebroekkaai 36

1000 Brussel

LEERPLAN
TWEEDE GRAAD
SECUNDAIR
ONDERWIJS

PRINTMEDIA

SPECIFIEK GEDEELTE
ARBEIDSMARKTGERICHTE FINALITEIT

EERSTE EN TWEEDE LEERJAAR
(3de en 4de jaar)

LEERPLANNUMMER
2024/2A/PRI

INSPECTIENUMMER
volgt na advies

Versiedatum
31/01/2024

STUDIEDOMEIN

STEM

Inhoudstafel

Inleiding	3
Samenhang	3
Eigenheid van de studierichting	3
Doelgroep	3
Gepersonaliseerd Samen Leren	4
Ruimte voor het eigen pedagogisch project	4
Logische doorstroommogelijkheden	4
Opbouw van de leerplandoelen	5
Herkomst van de doelen	5
De leerplandoelen	5
Subdoelen	6
Minimale inhoudelijke afbakening	6
Nummering van de leerplandoelen	6
Leerplandoelen	7
Concordantie beroepskwalificatie – leerplandoelen	17
Minimale materiële vereisten	18
Vakkenkoppeling	19
Pedagogisch – didactische ondersteuning	20

Inleiding

Samenhang

Dit is een leerplan voor het specifieke gedeelte arbeidsmarktgerichte finaliteit, tweede graad. Dit leerplan moet in samenhang gelezen worden met het leerplan 'Tweede graad secundair onderwijs - Basisvorming arbeidsmarktgerichte finaliteit'.

Tussen het leerplan van het specifieke gedeelte en het leerplan van de basisvorming is een overlap of samenhang tussen leerplandoelen mogelijk. Indien dit het geval is, wordt dit in de GO! Navigator aangeduid, aangevuld met concrete handvaten om deze doelen op een functionele manier te integreren.

Eigenheid van de studierichting

De leerlingen realiseren doelen die in de 3de graad leiden naar de beroepskwalificaties Productieoperator drukken in de printmedia en Productieoperator drukafwerking in de printmedia. De **productieoperator drukken in de printmedia** en de **productiemedewerker drukafwerking in de printmedia** volgt productiegegevens op en analyseert ze, stelt de machine in en om en bedient ze en volgt de productie op, voert de kwaliteitscontroles op geregelde tijdstippen uit, voert het basisonderhoud uit en neemt maatregelen in geval van storingen en afwijkingen, steeds in navolging van kwaliteitsprocedures, hygiëne, milieu-, veiligheids- en productievoorschriften teneinde grondstoffen aan de machine-(straat), -lijn te bewerken tot (half)afgewerkte producten.

Doelgroep

Leerlingen die het eerste leerjaar van de tweede graad aanvangen in de arbeidsmarktgerichte finaliteit, hebben door het behalen van de eindtermen van de eerste graad de nodige basiscompetenties verworven om de overstap naar de tweede graad succesvol te kunnen maken.

De leerlingen delen vanuit hun keuze voor een bepaalde studierichting eenzelfde interesse. Maar meer nog dan voor de basisvorming zullen de kenmerken van de leerlingen in de tweede graad voor het specifieke gedeelte verschillen. Behalve verschillen op cognitief, psychomotorisch en sociaal-affectief vlak zijn er ook verschillen door de gevolgde vooropleiding.

In de eerste graad hebben leerlingen in het kader van een brede, oriënterende graad gekozen voor een basisoptie.

- Leerlingen die een basisoptie gekozen hebben die aansluit bij deze studierichting hebben al enigszins kennis gemaakt met de inhoud van deze studierichting. Afhankelijk van de gevolgde basisoptie in de A- of B-stroom zal de voorkennis echter grondig verschillen.
- Leerlingen die een basisoptie gekozen hebben die minder of niet aanleunt bij de deze studierichting hebben minder of geen voorkennis.

In een aantal gevallen stromen leerlingen op basis van leeftijd in een studierichting in de tweede graad in, op voorwaarde van een gunstige beslissing van de toelatingsklassenraad.

Vanuit het bovenstaande kunnen de leerlingen voor het specifieke gedeelte beschouwd worden als een zeer heterogene groep. Daarom is het belangrijk om, bij het begin van de graad, de beginsituatie van elke leerling goed in kaart te brengen, om zo als lerarenteam zicht te krijgen op de kenmerken van de leerlingengroep en een leerlijn uit te werken die nauw aansluit bij de beginsituatie en de mogelijkheden van de leerlingen. Hierbij heeft het lerarenteam de vrijheid en verantwoordelijkheid om leerplandoelen in te plannen in zowel het eerste als tweede jaar van de tweede graad volgens de noden, behoeften en mogelijkheden van hun leerlingengroep. Daarnaast heeft het lerarenteam de vrijheid om te bepalen op welke manier de doelen functioneel geclusterd en aangeboden kunnen worden binnen de tweede graad.

Gepersonaliseerd Samen Leren

De ambitie van het GO! is duidelijk. Gepersonaliseerd samen leren betekent dat we met élke lerende, binnen een sociale context, maximaal rendement nastreven op het vlak van leervermogen, leerwinst en leermotivatie. Vanuit een sterke basis- en vakdidactiek zetten we extra in op 'differentiatie', het verhogen van autonomie via het aanleren van zelfregulerende vaardigheden en 'samen leren'. We maken daarvoor gebruik van evidence-informed praktijken en een onderzoekende aanpak op school. Gepersonaliseerd samen leren in het GO! vindt geïntegreerd plaats binnen de realisatie van het totale curriculum en kan alleen gerealiseerd worden met de actieve betrokkenheid van zowel de lerende, de leraar als het (school)beleid.

Vanuit deze visie willen we samen met alle onderwijsprofessionals ons DNA 'samen leren samenleven' en ons pedagogisch project waarmaken. Het is ons positief antwoord op de diversiteit die we in onze klassen zien, de nood aan een groeipad naar autonomie en de nood om een samenverhaal te maken.

Ruimte voor het eigen pedagogisch project

Cruciaal in elke studierichting staat de realisatie van de leerplandoelen. De leerplannen en de lessentabellen van het GO! zijn echter zodanig opgesteld dat het lerarenteam beschikbare ruimte heeft om een schooleigen pedagogisch project te realiseren:

- Enerzijds bieden de leerplannen ruimte om binnen de voorziene tijd zoals aangegeven in de lessentabel, de leerplandoelen verder uit te diepen of te verbreden;
- Anderzijds is er binnen de lessentabel vrije ruimte voorzien waarbij de school eigen accenten kan leggen.

Logische doorstroommogelijkheden

Deze studierichting heeft een logische doorstroom naar:

- Printmedia (arbeidsmarktgerichte finaliteit, derde graad)

Opbouw van de leerplandoelen

Herkomst van de doelen

De leerplandoelen van het GO! in de tweede en derde graad zijn afkomstig van verschillende bronnen:

De doelen van dit leerplan zijn afkomstig van:

- doelen die leiden tot beroepskwalificaties
- GO!-doelen

De leerplandoelen

Elk leerplandoel heeft minimum 1 handelingswerkwoord. Een overzicht van de handelingswerkwoorden met, indien nodig, een verklaring is terug te vinden op de GO! Navigator.

Aan elk leerplandoel wordt een beheersingsniveau toegevoegd. Voor de leerplannen van het GO! maken we gebruik van een eigen GO!-taxonomie, geïnspireerd op de Taxonomie van Bloom:

- Memoriseren: Gegevens zoals begrippen, formules... kunnen ophalen zonder gebruik te maken van hulpmiddelen.
Geen enkel leerplandoel heeft 'memoriseren' als beheersingsniveau. Memoriseren zonder context kan immers nooit het einddoel zijn. Memoriseren kan wel een belangrijk element zijn om een leerplandoel te realiseren.
- Begrijpen: Inzicht verwerven en dit inzicht helder kunnen weergeven, al dan niet aan de hand van voorbeelden.
- Toepassen: Formules, technieken, regels... kunnen toepassen.
- Analyseren: Op basis van nieuwe gegevens, informatie, kenmerken, verbanden... tot een besluit komen
- Evalueren: Op basis van nieuwe gegevens, informatie, kenmerken, verbanden... en aan de hand van criteria, argumenten... een oordeel onderbouwen.
- Creëren: In het kader van een probleemstelling, onderzoek, opdracht... een product ontwikkelen zoals een oplossing, een realisatie, een presentatie...

Er is geen hiërarchie tussen de verschillende beheersingsniveaus. Wel zal je om een 'hoger' beheersingsniveau te bereiken meestal ook gebruik maken van onderliggende beheersingsniveaus, bijvoorbeeld memoriseren om te analyseren.

In de GO! Navigator worden de beheersingsniveaus aan de hand van een filmpje uitgelegd.

Subdoelen

De subdoelen zijn niet vrijblijvend geformuleerd maar maken integraal deel uit van het leerplandoel. Elk subdoel moet bijgevolg aangeboden worden. Alle subdoelen samen dekken het leerplandoel.

Minimale inhoudelijke afbakening

Het concept van de minimumdoelen wordt doorgetrokken naar de leerplandoelen van het GO!. Dit concept houdt in dat de kennis die noodzakelijk is om het leerplandoel te realiseren niet expliciet wordt opgesomd. Indien er twijfel kan ontstaan of een bepaald kenniselement al dan niet tot het leerplandoel behoort, wordt het uitdrukkelijk vermeld via onderliggende bullets. Concreet betekent dit dat de onderliggende bullets deel uitmaken van het leerplandoel en als dusdanig ook aan bod moeten komen.

Om leerplandoelen te realiseren, is er vaktaal nodig. Hoewel vaktaal niet expliciet in de leerplandoelen wordt opgenomen, maakt vaktaal wel deel uit van het leerplandoel. Net zoals dit het geval is bij andere kenniselementen is het aan de leraar om te bepalen welke vaktaal er nodig is om het leerplandoel te realiseren. Het gehanteerde concept vertrekt van een groot vertrouwen in de professionaliteit van de leraar. Vanuit een professionele deskundigheid zal de leraar bepalen welke kennis er nodig is om het doel te realiseren waarbij de kenniselementen die in de bullets zijn aangegeven of expliciet vermeld in het leerplandoel minimaal worden meegenomen.

Nummering van de leerplandoelen

Boven elk leerplandoel staat er een nummering. De betekenis is de volgende:

BK2_01.01

1

- Links in de eerste rij van elk leerplandoel staat het GO!-volgnummer (bijvoorbeeld BK2_01.01):
 - BK2: Het gaat hier over een doel uit de tweede graad dat leidt tot een beroepskwalificatie
 - 01.01: Dit is het volgnummer van het leerplandoel.
 - Doelen van de vorm 01.xx hebben betrekking op generieke doelen en zijn op eenzelfde manier geformuleerd in alle studierichtingen van deze graad en deze finaliteit.
 - Doelen van de vorm 02.xx hebben betrekking op specifieke doelen die eigen zijn aan deze studierichting.
- Rechts in de eerste rij van elk leerplandoel staat de herkomst van het leerplandoel (bijvoorbeeld 1, kennisdoel cd of geen nummer):
 - Het nummer verwijst naar het corresponderend doel in het curriculumdossier. De curriculumdossiers tweede graad dubbele finaliteit zijn terug te vinden op de website van AHOVOKS.
 - In de plaats van het nummer kan er ook 'kennisdoel cd'. Dit betekent dat een kenniselement uit het curriculumdossier als een zelfstandig doel is opgenomen.
 - Indien er geen nummer staat, gaat het over een GO!-doel.

BK2_01.01.01

Subdoel 1

- Ook de subdoelen krijgen een nummering (bijvoorbeeld BK2_01.01.01):
 - Dit is het eerste subdoel van het leerplandoel BK2_01.01.
 - Niet elk leerplandoel heeft subdoelen.

Leerplandoelen

BK2_01.01

1

De leerlingen werken onder begeleiding in teamverband met aandacht voor de organisatiecultuur, communicatie en procedures.

toepassen

BK2_01.01.01

Subdoel 1

De leerlingen passen onder begeleiding strategieën toe om teamgericht te werken.

BK2_01.01.02

Subdoel 2

De leerlingen passen onder begeleiding strategieën toe om doelgericht te communiceren.

BK2_01.01.03

Subdoel 3

De leerlingen passen onder begeleiding interne procedures en afspraken toe.

BK2_01.02

2

De leerlingen handelen onder begeleiding kwaliteitsbewust.

toepassen

BK2_01.02.01

Subdoel 1

De leerlingen passen onder begeleiding procedures uit stappenplannen, instructiefiches of handleidingen toe.

BK2_01.02.02

Subdoel 2

De leerlingen passen onder begeleiding strategieën voor planning en organisatie toe.

BK2_01.02.03

Subdoel 3

De leerlingen passen onder begeleiding strategieën voor kwaliteitscontrole toe.

BK2_01.03

3

De leerlingen handelen onder begeleiding economisch en duurzaam.

toepassen

BK2_01.03.01

Subdoel 1

De leerlingen passen onder begeleiding procedures toe om kostenbewust om te gaan met materialen, grondstoffen of tijd.

BK2_01.03.02

Subdoel 2

De leerlingen passen onder begeleiding procedures toe met betrekking tot milieuvoorschriften.

BK2_01.04

4

De leerlingen handelen onder begeleiding veilig, ergonomisch en hygiënisch.

toepassen

BK2_01.04.01

Subdoel 1

De leerlingen passen onder begeleiding procedures toe met betrekking tot veilig handelen.

BK2_01.04.02

Subdoel 2

De leerlingen passen onder begeleiding procedures toe met betrekking tot ergonomisch handelen.

BK2_01.04.03

Subdoel 3

De leerlingen passen onder begeleiding procedures toe met betrekking tot hygiënisch handelen.

BK2_02.01

De leerlingen illustreren de drukkunsten, druktechnieken, grafische drukprocedés en de printmedia in tijd en ruimte.

begrijpen

BK2_02.01.01

Subdoel 1

De leerlingen illustreren eenvoudige drukkunsten en druktechnieken in tijd en ruimte.

- druktechnieken, eenvoudige drukprocedés en druk- en printsystemen
- soorten grafische producten
- historische en plaatsgebonden context

BK2_02.01.02

Subdoel 2

De leerlingen duiden verbanden tussen het creatief grafisch ontwerp- en drukproces bij voorbeelden van eenvoudige druktechnieken en –toepassingen.

- creatieve en technische processen binnen de printmedia
- vormgevingselementen en typografie
- basisprincipes compositie en pagina-opmaak
- basisprincipes kleurmanagement

BK2_02.01.03

Subdoel 3

De leerlingen illustreren evoluties en verbanden met betrekking tot trendgevoeligheden, technische en digitale ontwikkelingen en grafische uitkomsten binnen de printmedia.

- technische en digitale ontwikkelingen
- diverse informatiebronnen en -kanalen
- trendgevoeligheden

BK2_02.02

5

De leerlingen onderscheiden de verschillende stappen in het grafisch productieproces.

analyseren

BK2_02.02.01

Subdoel 1

De leerlingen onderscheiden de drukprocédés, (conventionele en digitale) druktechnische processen, drukconstructies en -systemen binnen de grafische sector en de printmedia.

- drukmodellen en schema's grafische processen
- schema's, werking en basistoepassingen van courante conventionele en/of digitale printmedia en persconfiguraties
- eigenschappen, aard en samenstelling van drukdragers

BK2_02.02.02

Subdoel 2

De leerlingen differentiëren de verschillende fasen binnen het druktechnisch proces en -systemen van voorbereiding tot realisatie van een grafische output (eindproduct).

- drukmodellen en -schema's van courante printmedia- en persconfiguraties
- fases grafisch productieproces: drukvoorbereiding, ontwerp en lay-out, montage, drukvormvervaardiging en impositie, machine-instelling, drukken/printen en nabewerking, druk-/printafwerking en verpakking.

BK2_02.03

De leerlingen bereiden onder begeleiding de drukopdrachten voor.

toepassen

BK2_02.03.01

Subdoel 1

De leerlingen voeren onder begeleiding een eenvoudige opdrachtanalyse uit in functie van de drukvoorbereiding, ontwerp, lay-out en opmaak tot realisatie van een grafische output (eindproduct).

- creatief en technisch proces
- productkenmerken vanuit productiefiches en -voorschriften
- basis ontwerptechnieken: lay-out en eenvoudige vorm(gevings)concepten, opmaaktechnieken, tekst en/of beeldbewerkingstechnieken en –programma's
- basisregels drukformaten, typografie, positionering
- basis licht, kleur(modellen) en kleurgebruik-technieken binnen de grafische en printmedia
- werk- en tijdsplanning

BK2_02.03.02

Subdoel 2

De leerlingen bereiden de werkzaamheden voor op basis van orderinformatie en/of werkinstructie.

- (technische) werkfiches/werkopgaveblad
- (digitale) beeldbewerkingstechnieken
- kenmerken voor pagina- en drukvormmontage
- drukvormvervaardiging en impositie
- eigenschappen met betrekking tot papier en karton en/of andere drukdragers

BK2_02.03.03

Subdoel 3

De leerlingen richten onder begeleiding de werkplek in voor productie (en nabewerking).

- afspraken voor inrichting en veiligheid werkplek
- papiertransportinstellingen
- methodes instellen van Inkt en vochtwerk
- soorten en eigenschappen grondstoffen/inkten

BK2_02.04

6

De leerlingen hanteren een etikettering bij het gebruik van grondstoffen.

toepassen

BK2_02.04.01

Subdoel 1

De leerlingen passen voorschriften voor etikettering van grondstoffen toe na instructie.

- inventariseringstechnieken
- codes voor etikettering en productidentificatie in de printmedia
- soorten grondstoffen bij drukprocessen

BK2_02.04.02

Subdoel 2

De leerlingen gebruiken richtlijnen bij herkenning en gebruik van grondstoffen.

- inventariseringstechnieken
- etiketteringsvoorschriften en productidentificatie-fiches

BK2_02.05

7

De leerlingen onderhouden machines en materiaal.

toepassen

BK2_02.05.01

Subdoel 1

De leerlingen voeren eenvoudige onderhoudswerkzaamheden uit aan machines en materialen volgens voorgeschreven procedures.

- (preventief en periodiek) onderhoudsplannen en richtlijnen
- technische onderhoudsfiches

BK2_02.05.02

Subdoel 2

De leerlingen passen onderhoudsvorschriften voor werkplek en nabewerkingsapparatuur toe.

- onderhoudsprocedures en onderhoudstechnieken voor werkplekken en apparaten.
- werkplaatsregels
- persoonlijke beschermingsmiddelen

BK2_02.06

8

De leerlingen registreren en rapporteren het verloop van het productieproces.

toepassen

BK2_02.06.01

Subdoel 1

De leerlingen houden volgens aangereikte criteria (digitaal) gegevens en/of bestanden bij over het productieproces.

- eenvoudige productieproceschema's en -instellingsfiches van de gebruikte drukpers/printer
- kwaliteitsbewaking
- (digitale) registratie- en informatiesystemen
- tijdsregistratie

BK2_02.06.02

Subdoel 2

De leerlingen rapporteren volgens richtlijnen over onregelmatigheden bij het productieproces.

- schriftelijke en/of mondelinge rapporteringsafspraken
- veiligheidsinstructies drukpers/printer en codes bij meldingen
- (veiligheids)pictogrammen

BK2_02.07

9

De leerlingen bedienen drukmachines voor conventionele of digitale druk (context: kleinformat, één kleur).

toepassen

BK2_02.07.01

Subdoel 1

De leerlingen starten en stoppen de drukmachines.

- basiskennis productieplanning
- druktechnieken gelinkt aan de(conventionele en digitale) drukmachine
- meet-en regeltechnieken
- kleur(meng)systemen (of: kleurmanagement)
- eigenschappen en samenstelling inkten en toners

BK2_02.07.02

Subdoel 2

De leerlingen bedienen de drukmachines.

- procedures voor productcontrole
- procedures bediening drukmachines
- soorten, formaten, eigenschappen en manipulatie van drukdragers
- eigenschappen, aard en samenstelling inkten
- standaardfuncties en toepassingen van eenvoudige softwareprogramma's

BK2_02.07.03

Subdoel 3

De leerlingen passen onder begeleiding basistechnieken toe voor het procesmatig leren waarnemen, bewaken en verbeteren van de afdrukkwaliteit en kleurweergave.

- kwaliteitsindicaties
- proefdruk
- resultaatbespreking
- bijregelen drukkracht
- inktgeving
- positie afdruk

BK2_02.08

10

De leerlingen bedienen afwerkingsmachines.

toepassen

BK2_02.08.01

Subdoel 1

De leerlingen hanteren onder begeleiding een methodische aanpak bij het bedienen van een of meerdere eenvoudige afwerkingsmachines.

- courante eenvoudige afwerkingstechnieken met specifieke aandacht voor snijden en vouwen
- standaardfuncties en toepassingen van eenvoudige afwerkingsmachines

BK2_02.08.02

Subdoel 2

De leerlingen maken onder begeleiding de (onderdelen van) drukproducten klaar voor verwerking en/of afwerking.

- afwerkingsmogelijkheden van specifieke materialen
- werking- en bedieningsconcepten afwerkingsmachines
- specifieke afwerkingstechnieken

BK2_02.08.03

Subdoel 3

De leerlingen snijden en vouwen drukwerk volgens een opgesteld snij- en vouwschema.

- principes, instellingen en werkingsfiches van snij- en vouwtechnieken en -programma's
- drukformaat en gesneden formaten
- snij- en vouwschema's

BK2_02.09

De leerlingen transporteren goederen en materiaal.

toepassen

BK2_02.09.01

Subdoel 1

De leerlingen verpakken, stapelen en controleren de (half)afgewerkte producten , goederen en materialen voor transport.

- verpakkingstechnieken en materialen
- ergonomische hef- en tiltechnieken

BK2_02.09.02

Subdoel 2

De leerlingen verplaatsen afgewerkte en/of verpakte goederen en materiaal volgens richtlijnen.

- afhaalrichtlijnen

Concordantie beroepskwalificatie – leerplandoelen

In de tweede graad arbeidsmarktgerichte finaliteit worden de eerste stappen gezet met het oog op het realiseren van de competenties van de onderliggende beroepskwalificaties in de derde graad. In de tweede graad worden elementen van deze competenties aangeleerd en dit steeds met een beperkte mate van autonomie. Geen enkele beroepsgerichte competentie wordt bijgevolg volledig en op het gevraagde beheersingsniveau van de beroepskwalificatie in de tweede graad (niet – OK2) gerealiseerd.

Minimale materiële vereisten

De minimale materiële vereisten voor deze studierichting zijn [via deze link](#) te raadplegen.

Vakkenkoppeling

De vakkenkoppeling voor deze studierichting is [via deze link](#) te raadplegen.

Pedagogisch – didactische ondersteuning

Een uitgebreide pedagogisch – didactische ondersteuning is terug te vinden in de GO! Navigator.